

Sommer vorm balkon (Verano en Berlín, 2005) d'Andreas Dresen: l'estiu a qualsevol barri de qualsevol ciutat d'Europa

Iñaki Revesado

Fa un parell d'anys que s'han començat a passejar per les nostres cartelleres algunes —pocques— de les produccions que es fan a Alemanya. Malgrat ser un país amb una producció major que l'espanyola i que els polítics continuen capficats a estendre a la ciutadania el sentiment europeu, el cert és que culturalment hi ha molta feina a fer, ja que podem comptar amb comptagotes el nombre de pel·lícules germàniques que podem veure, i les que ens arriben ho fan gràcies a la promoció i suport que reben des dels festivals de cinema on guanyen premis o aconseguixen un èxit de crítica que les fa més temptadores per als circuits de la distribució. D'aquesta escassa mostra de cinema alemany que coneixem, la idea que en rebem és que generalment es tracta de pel·lícules dures, fredes, de problemàtica social, de revisió d'un passat proper difícil d'oblidar. En són bona mostra: *Der untergang* (*El hundimiento*, 2004) d'Oliver Hirschbiegel, *Good Bye Lenin* (2003) de Wolfgang Becker, *Gegen die wand* (*Contra la pared*, 2004) de Fatih Akin o la més propera i excel·lent *Das Leben der anderen* (*La vida de los otros*, 2006) de Florian Henckel.

Andreas Dresen és un jove realitzador responsable ja d'una desena de pel·lícules, de les quals no coneixen més que aquesta *Sommer vorm balkon* (retitulada de manera maldestra aquí com a *Verano*

en Berlín, quan el balcó del títol original és tot un símbol que dóna sentit a allò que representa la pel·lícula), cosa per la qual no sabem si la seva filmografia s'allunya dels tòpics que en major o menor mesura ens hem fet del cinema germànic actual, perquè el que sí és clar és que aquesta cinta és una comèdia, una comèdia intel·ligent que proposa temes per una tertúlia posterior, però en tot cas una autèntica comèdia, en la qual el gris i la boira, el pes que deixa la història sobre les consciències dels personatges donen pas a la llum i al sol, als problemes quotidians de qualsevol ciutadà d'aquesta Europa en projecte.

Verano en Berlín va tenir la sort de projectar-se a Sant Sebastià en la secció a concurs l'any 2005, un any en què no es varen veure gaire comèdies i en què hi va haver una abundància poc habitual de personatges femenins. La pel·lícula es va rebre amb molta satisfacció —si no record malament es va veure compensada amb algun dels premis no oficials del certamen— i va aconseguir així una distribució nacional bastant acurada. A més el film va aguantar en les pantalles de Madrid i Barcelona un bon grapat de setmanes, gràcies a la millor promoció que poden rebre les pel·lícules: el boca-orella.

I és que l'estiu de Nike i Katrin, dues dones que estan més a prop dels quaranta que dels trenta,

intentant que dins les seves vides entri qualche novetat (amb forma d'home encantador que les estimi, si por ser) que animi les hores de l'estiu que comencen, és tractat amb total realisme, vessant en cada pla la tendresa precisa per captivar la complicitat de l'espectador. Així Nike i Katrin es converteixen en la imatge de qualsevol de les persones que habiten a les ciutats d'Europa, en què el renou i l'activitat social es barregen amb l'individualisme i la solitud dels que hi habiten. Katrin és mare d'un nin adolescent, és decoradora però està a l'atur, encara que cerca feina de manera activa les portes se li van tancant una darrera l'altra. Max, el seu fill, és un bon al·lot, que acaba d'enamorar-se de la companya de curs equivocada, i encara que pateix el rebuig amorós està en condicions de ser el principal suport de la seva mare, massa acostumada a ofegar en l'alcohol les seves penes. El millor de la vida de Katrin —amb permís del seu fill— es la seva veïnada Nike. Nike està més sola que Katrin, tampoc no té home, però a més tampoc no té fills. Si que té feina: cuida gent gran a domicili. El millor de la vida de Nike és la seva amistat amb Katrin. Acostumen a sopar en el balcó de la casa de Nike, on a més de compartir llargues xerrades, observen la vida passar pel carrer i juguen, com dues adolescents, fent bromes telefòniques als emprats de la farmàcia que hi ha davant del balcó de Nike. L'atur de Katrin i l'escàs sou pagat pels Serveis Socials de Nike no els permeten deixar la ciutat a l'estiu i és per això que estiuengen al balcó. Sabem que les seves vides no són per envejar, tampoc tenen ja edat de somniar amb futurs més amables, ja que passats els trenta moltes portes se van tancant. Malgrat això, o precisament per això, l'amistat que les

uneix es va nodrint amb confidències i complicitats. L'aparició d'un tercer en discòrdia farà que l'estiu de les amigues trontolli. Desesperades per posar un home a les seves vides, Nike acaba lligant amb Ronald, un camioner barrut, que és la cosa més allunyada que pot existir al cavaller encantador que ambdues desitjaven, però ja ho hem dit, passats els trenta no s'han de desapropiar les oportunitats i els somnis topen amb la crua realitat. L'aparició d'un nou element desestabilitzarà l'equilibri perfecte de les amigues, però finalment, les dues seran prou intel·ligents per valorar i cuidar allò que més aprecien.

A més del tema central del film, constituït per l'amistat de les dues dones i el relat de les seves vides, la pel·lícula deixa un gust amarg per com mostra la solitud amb què s'acaben els dies de la gent gran que cuida Nike; per la incomprensió amb que viu Max el rebuig de la seva companya, que triarà al més bandarria dels companys en lloc d'estimar-se més el bo de Max; per la soledat, també, de la cambrera de la cafeteria; per les poques possibilitats que ofereix la còmoda Europa als ciutadans de segona, a aquells que ja no són productius o que ja han deixat passar massa oportunitats; per l'home-caricatura representat pel camioner, model d'home que continua ancorat en formes antigues, que no s'ha adonat encara que les dones si volen són totalment autosuficients; per aquestes dues dones (tal vegada també dones-caricatures) que volen un home al seu costat, sigui qual sigui el preu que han de pagar...

Sommer vorm balkon és el retrat d'una Europa de barriada, d'unes vides entranyables, de les vivències i de les supervivències quotidianes. Una petita delícia altament recomanable. ■

